

Communio

LIBERALKATOLSK KYRKOTIDNING NR 1 2010 ÅRG 42

Pris 30:-

En relief av Nattvarden skulpterad i salt i saltgruvan Wieliczka i Polen

Skärtorsdagens epistel hämtad ur Första Korinthierbrevets elfte kapitel, verserna 23-26

Jag har själv tagit emot från Herren det som jag har fört vidare till er: Den natten då herren Jesus blev förrådd tog han ett bröd, tackade Gud, bröt det och sade: ”Detta är min kropp som offras för er. Gör detta till minne av mig.”

Likaså tog han bägaren efter måltiden och sade: ”Denna bägare är det nya förbundet genom mitt blod. Var gång ni dricker av den, gör det till minne av mig.”

Var gång ni äter det brödet och dricker den bägaren förkunnar ni alltså Herrens död, till dess han kommer.

PÅSKEN

Påskfakta sammanställda av Magnus Wingstedt

Fastlagssöndagen

Fastlagssöndagen (latinquinquagesima) är i det svenska kyrkoåret namnet på den söndag som inleder den tre dagar långa fastlagen och som föregår den fyrtio dagar långa fastan. Den 14 februari 2010.

Fastan

Påskfastan eller bara fastan, quadragesima, är de kristnas fastetid under 40 dagar före påsk dvs fastan pågår under sju veckor minus söndagar, till minne av Jesu frestelse. Fastetidens sjunde och sista vecka heter stilla veckan men är mer känd som påskveckan.

Fastlagen (efter tyska *vastelavent* "dagen före fastan") är benämningen på de tre dagar som kommer närmast före påskfastan. Fastlagen består av fastlagssöndagen (köttssöndagen) samt blåmåndagen (av tyska "blauer Montag"; även fläskmåndagen och korvmåndagen) och fettisdagen (eller Vita tisdagen). Därefter börjar fastan med askonsdagen.

Köttssöndag, Fläskmåndag och

Fettisdag

Dessa dagar har fått sina namn av att man före den egentliga Fastans ingång firar dessa dagar med ett nära frossande i mat och festligheter. Fettisdagen eller "Vita tisdagen" kommer av att man denna dag förutom kött, även åt vitt bröd med mjölk. Fettisdagsbullar hör alltså egentligen inte till varje tisdag innan påsk, utan endast till denna speciella Vita tisdag.

Fastlagssöndagen

Fastlagssöndagen (latinquinquagesima) är i det svenska kyrkoåret namnet på den söndag som inleder den tre dagar långa fastlagen och som föregår den fyrtio dagar långa fastan.

Temat för dagens bibeltexter enligt evangelieboken är Kärlekens väg, och ett välkänt tema är de texter ur evangelierna som berättar om hur Jesus på väg till Jerusalem för tredje gången berättar om Messias (sitt) förestående lidande.

För fastlagssöndagen finns också inledningsorden till dagens introitus noterat, *Esto mihi [in Deum protectorem] (latin, 'Var mig [en skyddande Gud]')*

Blåmåndagen

Blåmåndagen, även blå måndag eller svart måndag, är måndagen efter fastlagssöndagen och före fettisdagen, även kallad bull-, fläsk- eller korvmåndagen. Namnet kommer från tyskans "Blauer Montag", kanske från den tid då man under fastlagen klädde (sydtyska) kyrkor i blått. Eftersom fastlagstiden var en tid med karnevaler och upptåg, övergick snart betydelsen till att bli "arbetsfri dag". Förr tog sig gärna hantverkargesällerna ledigt på måndagarna, så kallad frimåndag (förbjudet i skråordningen av år 1669).

I norskan och danskan har ordet blåmåndag betydelsen "arbetsfri dag". I engelskan har "Blue Monday" en helt annan betydelse, det refererar till den 22 januari som beräknats till årets mest deprimerande dag.

Måndagen i Stilla veckan kallas också för blåmåndag eller svart måndag. En tradition i Bohuslän bjöd att skorstenarna skulle sotas på svart måndag.

Fettisdagen

Fettisdagen (ordet är bildat av 'fet' och 'tisdag') kallas i Sverige tisdagen efter fastlagssöndagen och den sista dagen före den kristna fastan; dagen mellan blåmåndagen, tidigare ibland även kallad bullmåndagen, och askonsdagen. Att det är sista dagen innan påskfastan har givit upphov till traditionen att denna dag, och ursprungligen bara denna dag, äta semlor, även kallade fastlagsbullar eller fettisdagsbullar. Eftersom dessa bullar gjordes av vetemjöl (vitt mjöl) kallas denna dag också "vita tisdagen". Enligt norrländsk tradition äts semlor som efterrätt till bruna bönor.

På franska kallas dagen för "Mardi Gras" (som också betyder 'fet tisdag'), och det är därifrån som Mardi Gras-karnevalen i New Orleans har fått sitt namn. I Österrike och Tyskland heter dagen "Faschingsdienstag" och firas med karneval och festande. I England, USA och många andra engelsktalande länder, kallas dagen för "Shrove Tuesday", en dag då man äter pannkakor till middag. I början av 1900-talet förekom en lovdag, fettisdagslovet, i Stockholms skolor.

Hur det ska uttalas är en aning kontroversiellt, då det, av stavningen kan bli både 'fet-tisdag' och 'fettis-dag'. Andra väljer att kalla dagen semledagen eller semmeldagen.

Fettisdagsbulle

En semla, även kallad fastlagsbulle, fettisdagsbulle eller hetvägg (då den serveras i ett fat med mjölk), är en slags bulle eller bakelse av ljust vetebröd med söt fyllning. Ordet semla var från början endast beteckningen på själva den ljusa vetebullen, utan fyllning. I Skåne och i andra delar av södra Sverige samt i de svenskspråkiga delarna av Finland heter bakelsen fastlagsbulle. En semla är på finlandssvenska, i närmare anslutning till ordets ursprungliga betydelse, vad man i Sverige kallar småfranska, fralla, rundstycke eller Pain Riche.

Semlan äts från början enbart på fettisdagen under fastlagen. Senare, när svenskarna inte längre brydde sig om att fasta före påsk, blev det tradition att äta den varje tisdag under fastans sju veckor. I dag börjar bageritillverkade semlor säljas strax efter jul (ibland till och med före jul) och finns tillgängliga varje dag fram till påsk.

12 februari 1771 (fettisdagen) avled den svenske konungen Adolf Fredrik (Gustav III:s far). Detta skall ha skett efter att han förätit sig på bland annat semlor. I bulletinen om konungens död står i varje fall följande att läsa: Hans Majestäts dödsfall har skett av indigestion av hetvägg, surkål, rofvor, hummer, kaviar, böckling och champagnevin.

Konungen hade under en period i början av 1771 vistats på hälsohem. Vid återkomsten till Stockholm åt han en relativt normal kunglig måltid: böckling, rysk kaviar, hummer, ett fat med surkål, samt kokt kött med rovor. Eftersom det var fettisdag bjöds naturligtvis även på Adolf Fredriks favorit efterrätt - fettisdagsbullar. Som drycker till denna dessert föredrog konungen varm mjölk och en flaska champagne. Ett par timmar senare drabbades konungen av magkramp och yrsel, fick ett slaganfall, och avled.

Ture Sventon har (ibland) problem med att uttala bokstaven s eftersom

Forts sid 3

Påskan

forts. från sid 2

han läspar (enligt boken Ture Sventon, privatdetektiv hette han egentligen "Sture Svensson" men bytte namn på grund av sin oförmåga att uttala det). Hans favoritsysselsättning, förutom att jaga förbrytaren med de spetsiga skorna, Ville Vessla, är att äta taylor från Rotas konditori på Tegelbacken i Stockholm som är landets enda som för semlor året runt.(?)

Karneval

I romersk katolska länder firar man ofta karnevaler innan 40-dagarsfastan börjar (Quadragesimalfastan). Ordet kommer ifrån carne vale, farväl kött.

Palmsöndag

Palmsöndagen är söndagen före påsk, 28 mars 2010, som i kyrkoåret inleder stilla veckan. Palmsöndagen är ägnad minnet av Jesu intåg i Jerusalem, då folket hälsade honom med palmkvistar i händerna.

Påskan

Den kristna kyrkan firar påskan till minne av Jesu död och uppståndelse, ett firande som sedan 300-talet är utsträckt till en hel vecka – stilla veckan - med palmsöndagen, dymmelsonsdagen, skärtorsdagen, långfredagen och påskdagen. Påskan innehåller det liturgiska firandet av den kristna övertygelsen att den historiska gestalten Jesus Kristus är identisk med Gud, världsskaptaren, och därför, tre dagar efter det att han blivit avrättad och begravd, väckte sig själv till liv igen; de kristna kyrkorna räknar detta som en gemensam och grundläggande bas i deras trossystem.

Tidpunkten för påskens firande har varierat. De kristna började snart att flytta påskfirandet till den dag de menar att Jesus uppstod. Vid första konciliet i Nicea år 325 beslöt att påskdagen alltid skall infalla första söndagen efter första fullmånen efter vårdagjämningen.

Skärtorsdagen

Skärtorsdagen är en högtidsdag som infaller torsdagen före påsk, den 1 april 2010, dagen före långfredagen. Denna dag firar kristenheten att Jesus instiftade nattvarden. Bakgrunden var att Jesus den natten firade den judiska påskmåltiden tillsammans med sina lärjungar. Vissa menar att Han då förklarade symboliken hos ett av bröden och en av bägarna, som hans kropp respektive hans blod – den första nattvarden.

Namnet kommer av "skära" som förr betydde "rena", vilket syftar på att Jesus tvättade lärjungarnas fötter före deras sista måltid.

Skärtorsdagen är enligt folktron framför allt den dag då häxorna begav sig till Blåkulla på lämpligt redskap. Detta förorsakade allehanda försiktighetsåtgärder i form av gömda kvastar och spisarakor, stängda skorstenspjäll och gevärrskott i luften för att försvåra häxornas förehavanden. En och annan påskeld kunde därtill råka bli för tidigt tänd.

Skärtorsdagens folkseder innehåller utklädningsupptåg för barn, en sed som har uppstått under 1900-talet i Stockholms villaförorter och som kan förekomma på olika dagar under påskhelgen i olika delar av landet. Utklädda barn går då omkring bland grannarna och med tecknade kort önskar glad påsk och hoppas att få godis i utbyte. Ibland kan seden också innehålla penninginsamling till välgörande ändamål.

Långfredagen

Långfredagen firas i kristen tradition till minne av Jesu korsfästelse och död på Golgata. Firandet av långfredagen började i Jerusalem under 300-talet på initiativ av biskop Kyrillos av Jerusalem.

I Norden blev långfredagen helgdag på 1600-talet. Långfredagen infaller alltid på den fredagen som föregår påskaftonen.

Förr i Sverige skulle långfredag vara en sorgens dag, Jesu dödsdag, då man skulle vara lugn och tänka på Jesus. Sveriges Radio spelade psalmer, men inte pop och rock. Även icke-troende märkte av detta, då förbud mot allmänna nöjestillställningar rädde fram till 1969, och affärerna och biografen var stängda.

Påskafton

Påsklördagen, sabbatum magnum, är i den kristna traditionen en "tom" dag. Kristus ligger i graven, och lärjungarna sitter inlåsta i rädsla för dem som avrättat honom. Inga gudstjänster firas i kyrkan denna dag. Istället väntar man till påskdagen för att fira Kristi uppståndelse.

Enligt Första Petrusbrevet nedsteg Kristus till dödsriket för att rädda de rättfärdigas själar och öppna för dem himmelrikets portar. På påskens ikoner ser man Kristus trampa på dödsrikets portar, dess lås är sprängda och Kristus räcker handen åt Adam och Eva, åt

kungar och profeter.

Att påskaftonen i Sverige kommit att bli den stora "firardagen" under påskan, trots att påskan egentligen inte infaller förrän på söndagen, kan troligen ses som en parallell till julaftonen. Skälet till detta är att kvällen förr i tiden räknades som början på den nya dagen. Påskafton förknippas i Sverige ofta med påskägg fyllt med godis eller andra saker, och mat, ofta lamm och ägg.

Påskägg

Ett påskägg är ett färgat, ofta med ornament försett ägg. Huvudsakligen brukas ägg från höns. Somliga äter och skänker dessa ägg under påskan.

Äggmålningen härstammar från en gammal sed. Hål kan stickas på äggen och innehållet blåsas ur, vilket gör dem så lätta att de kan hängas upp i ett påskris.

Våren är tiden för återfödelse. Detta firas i de flesta kulturer genom diverse fruktbarsritualer. Ägg symboliserar just återfödelse och fruktbarhet. Som sådan symbol har ägget använts i mer än 3000 år i Persien. I det traditionellt kristna Europa, finns också en annan förklaring till äggätandet vid påsk. Eftersom påskan markerar slutet på fastan och lanthöns börjar värpa vid denna tid och fortsätter värpa även när människor fastar, så finns det ovanligt mycket ägg över vid denna högtid.

Påskris

Påskris är ris, ofta av björk, som tas in i hemmen och kläs till påsk, som en påskens motsvarighet till julgran. Påskriset kopplas till Jesu intåg i Jerusalem, och de palmblad som ströddes framför honom på marken.

Påskpynt som hängs i riset är färgade fjädrar och målade urblåsta hönsägg.

Utöver den religiösa grunden är ett syfte med påskriset är att det ska sättas i vatten så att bladen slår ut och man får gröna blad inomhus under en årstid när gröna blad är ovanligt i naturen. Påskris i offentliga lokaler brukar dock stå utan vatten eftersom lövsprickningen kan orsaka besvär för allergiker.

Påskalamm

Den judiska påskan ihågkommer befrielsen ur Egypten, den natt då påskalammet slaktades och dödsängeln skonade Israels folk. Ända fram till templets fall år 70 e.Kr. slaktade man påskalamm i Jerusalems tempel, och dessa åts under en nattlig måltid. Hos judarna har påskalammsmåltiden ersatts

Forts sid 6

Vilken religion har Gud skapat?

En stunds ögonöppnande bibelstudium över Luk 18:9-14.

Föredrag av Teol. dr Bertil Persson, Solna, i samband med Samfundet LKKs årsmöte, lördagen den 3 oktober 2009.

Bertil Persson är pensionerad skollärdare med bakom sig över 40 år som lärare oftast i mångkulturell miljö. Han är sedan år 1972 verksam som internationell fredsambassadör (Unesco & Ecosoc) och har utsetts till en av världens 100 bästa pedagoger. Han är prästvigd i Anglican Communion och har haft prästtjänst i Evangeliska Brödräfsamlingen och Svenska Kyrkan och har i över 30 år tillhört Seglora kyrkas kleresi. Hans idéhistoriska och religionsvetenskapliga studier har bl. a. resulterat i läroböcker i religionskunskap och senast den vetenskapliga studien *The Fight Against Sects. A Summarized Idea-historical Study*. Under 1970-talet var han konsult åt Främre Orientens kyrkor i Sverige och introducerade då Jesu modersmål arameiska som grund för adekvat förståelse av vad Jesus har sagt.

Fortsättning från nr 4 2009.

Du och jag består av kropp, själ, ande. Vi är inga vandrande köttbullar. Varje människa är en interaktiv, substantiell enhet av ande (Gud), kropp och själ (psyke). (3) Gud kan uttryckas med fem O-n : Det Obegripliga Livet, Det O begränsade Livet, Det Obeskrivbara Livet, Det Ofattbara Livet, Det Oåtkomliga Livet. (4)

Jag har använt uttrycket ”Det vi kallar Gud”. Det är kyrkoläraren Thomas Aquinas (1225-1274) som har varit min pedagog. Han inleder sina s. k. gudsbevis med ”Det vi kallar Gud” med betoning på vi. Underförstått att det finns flera sätt. Detta blev inspirationen till en internationell vetenskaplig utredning. Dess för oss viktigaste resultat visas sist i översikten ”That which we call God”. (5)

Tillbaka till Jesus och hans nyckelord *shekhinah*. Koncilierna på 300-talet är de största Jesussabotörerna och därmed också Gudssabotörerna. Av politiska skäl bestämde de med 218 ja-röster och 4 nej-röster att Jesus är Gud. (6) Trosbekännelserna handlar inte om det som Jesus blev känd för utan om honom som person. Ryktet om honom som messias uppfattades som politiskt farligt. (7) Jesus insåg samma behov som vi har idag: kunskap om att vi lever i Gud och vad det innebär för vårt liv och våra ställningstaganden. Vi ser ofta i kyrkligt sammanhang uttrycket ”att leva i Guds närhet”. Det är ett förkrossande underbetyg till Guds ords tjänare att de inte vet var Gud finns, i praktiken $\text{\textcircled{D}}$ för att citera Jesus $\text{\textcircled{D}}$ de är ”som får utan herde” (Mark 6:34). Det var förkunnelsen om Guds gestaltande som gjorde Jesus känd. Han tog hand om människornas livsfrågor anderikt, existentiellt, induktivt-pedagogiskt och per-

sonligt, inte bemästrande, dogmatiskt och teoretiskt. ”När Jesus hade avslutat detta tal, var folket överväldigat av hans undervisning, för han undervisade med makt och inte som deras skriftlärdar” (Matt 7:28-29); ”Alla prisade honom och häpnade över de ljuvliga ord som utgick ur hans mun” (Luk 4:22); ”Aldrig har någon människa talat som han” (Joh 4:46). För att beskriva en sådan människa använde man uttryck som ”smord av Gud med helig ande och kraft” (Apg 10:38); ”smord av den Helige” ((1 Joh 2:20). En sådan person som omtalades som messias (”den smorde”). Messias avsåg alltså inte bara kung som det blev när grekerna tog hand om översättningen.

Shekhinah är *framgångsordet*, som leder till det *evangelierna* kallar *himmelriket - maalkoota d'shmeya* (= himmelskt tillstånd). Efter konciliebeslutet om Jesus manipulerades betydelsen av *shekhinah*, som t. ex. i *Bibel 2000* ”himmelriket är nära”, dvs genom Jesu framträdande, och i *Svenska Folkbibeln* ännu mer tydligt: ”Himmelriket är nu nära”. Vilken rätt har vi att göra den judiske väckelsepredikanten Jesus till en karikatyr i klass med Muhammedkarikatyrerna? Vilken rätt har vi att manipulera med hans budskap och hans heliga skrifter? Naturligtvis ingen. Men koncilibiskoparna tog sig den friheten. De har blivit pionjärer för ett fortsatt fixande och trixande. Därför har vi 16 bibelöversättningar som används just nu i Sverige. Två beklämmande dokument finns i min bokhylla som varningsmärken: *Katolska Kyrkans Katekes 1992* och *Svenska Kyrkans Bekännelseskifter* från år 1593 och ånyo stadfästa 12 juni 1999. Det är i enlighet med deras mening som vi ska

göras till kristna, som det står i annonserna, på katolsk resp. lutherskt sätt. Må Gud bavara oss från sådan ogudaktighet, som åstadkommit så många miljonstals människors ”blod, svett och tårar”. Tala om ond religion mitt ibland oss! Jesus hänvisar till tullindrivaren och säger att vi ska göras till shekhinah-människor, Gudsmedvetna, Gudsstyrda människor. (8)

Kyrkans uppgift, din och min uppgift på arbetsplatsen, i familjen osv är att manifestera Guds närvaro. Här är Jesus vår pedagog, dvs vägvisare. Det sa också hans anhängare som enligt Apg 3:15 kallar honom ”vägvisare till livet”. Han möter varje människa som en Gudsinkarnation (Psalt 82:6; Luk 17:21), ett Guds barn, varför varje människa är helig. Därför är människans värde inte förhandlingsbart. Och mötet stannar inte vid möte utan kommunikation. Kommunikation och framgång hör ihop. Det betonade också Jan Eliasson i förra lördagens ”Här är ditt liv”. (9) När kyrkans liturgier inte bygger på kommunikation motarbetar hon sin uppgift.

Kommunikation bygger på människan som psykisk varelse. Jag ser affischen i tunnelbanan med texten ”Hur fungerar hjärnan i ett klassrum?”. Hur fungerar hjärnan under en gudstjänst? Gud har också skapat hjärnan. Gud bor i pannloben. Om detta pågår det forskning vid Harvard University! Efterlysning: Hjärnbestämd gudstjänst, gudstjänst byggd på neuropedagogiskt tänkande, dvs att systematiskt använda kunskaper om hjärnan i liturgin som pedagogisk metod. (10)

Forts sid 5

Vilken religion har . . .

forts. från sid 4

Sammanfattning.

1. Vilken religion har Gud skapat? Varje religion är en kulturellt designad "dräkt" gjord av människor i deras strävan att leva i Gud.

2. Varje människas och varje religiös sammanslutnings uppgift och ansvar är att sprida kunskap om och verka för konsekvenserna av att vi lever i Gud. Pedagogisk vägledning: Inför varje livsfråga meditera över detta "Vad är mest Livsbejakande och Livsbefrämjande?", dvs god religion. Ond religion är Livsförnekande och Livsdestruktiv. Vi måste göra upp med den rådande bönekulturen. Vi gör Gud till jultomte och som farisén övertygar honom om hur förträffliga vi är. Eller så talar vi om för Gud vad han ska göra. Framgång är att flytta fokus från den självbedrägliga självtillfredsställelsen till lyhördhet för Guds vilja. Bön i biblisk och äkta religions mening är meditation, dvs eftertanke, övertänkande, att "läsa in" Guds närvaro. Svenska Psalmboken nr 213: 1: "Att bedja är endast att begära, / att själviskt ropa: Giv mig, Herre, giv! / Att bedja är att komma Gud så nära / att han blir livet i vårt eget liv". Detta är meningen med bönen Fader vår. På Jesu språk arameiska står börens satser i en grammatisk form som kallas presens optativ: sätt in låt mig, dvs låt Gud inspirera mig före varje sats. Låt Gud inspirera mig att hålla ditt [Guds] namn heligt..., att låta ditt [Guds] rike förverkligas..., att låta din [Guds] vilja ske..., att [i enlighet med Guds vilja] utvärdera mitt liv och mina relationer..., att välja i enlighet med din [Guds] vilja. (11)

3. Att leva i aktiv medvetenhet om att vi lever i Gud leder till det som Jesus illustrerar med tullindrivaren: "den som ödmjukar sig ska bli upphöjd". Därför är han Frälsaren. (12)

Min inbjudan var signerad önskan att säga något utmanande med anledning av Liberala Katolska Kyrkans årsmöte, något att fundera över. Under min 40-åriga gemenskap med många trossamfund i Sverige och världen har jag funnit detsamma som jag vill påminna Liberala Katolska Kyrkan om. I år är det år 2009 och inte år 1917. Var finns Liberala Katolska Kyrkans röst i dagens debatter och i kommentarer till

de många remisserna från Riksdagshuset? Har inte Liberala Katolska Kyrkan något viktigt att säga? Visionerna à la dem Jesus förebildade genom tullindrivaren? Vilka Gudsstyrda idéer vill Liberala Katolska Kyrkan se förverkligade? Vad unikt har Liberala Katolska Kyrkan som motiverar dess existens? Kyrkobön och min dagliga morgonbön: Svenska Psalmboken nr 288.

Noter

(3) Lästips: Stinissen, Wilfrid, Andens terapi. Om andlig vägledning och själavård, Örebro 1996.

(4) Jag står i obeskrivlig tacksamhetskuld till tre personer som hjälpt till att pedagogiskt skapa denna formulering: Gershom Scholem (1897-1982), världskänd professor vid Hebrew University i Jerusalem, John Mbiti, världsledande kännare av afrikansk religion och (liksom jag) prästvigd inom Anglican Communion, samt Ninian Smart (1927-2001), brittisk professor i jämförande religionsvetenskap. De två senare har varit mina nära samarbetspartners i en internationell akademisk judisk-kristen-muslimsk samtalsgrupp.

(5) Frasen "Det vi kallar Gud" har hämtats från Aquinas Summa Theologiae. En vederhäftig övers.: McDermott, Timothy (ed.), St. Thomas Aquinas: Summa Theologiae. A Concise Translation, London 1989. Den fullständiga översikten till "That which we call God" finns i Barrett, David B. & Kurian, George T. & Johnson, Todd M., World Christian Encyclopedia. A comparative survey of churches and religions in the modern world, Vol. 2, Oxford 2002 sid. 252-254.

Lästips: Hicks, John, God Has Many Names, London 1980; Hof, Hans, Var finns Gud? Tankar om andlighetens villkor idag, Hudiksvall 1983; Wilson, Andrew (ed.), World Scripture. A Comparative Anthology of Sacred Texts, New York 2001.

(6) Den mest använda trosbekännelsen är Nicenska trosbekännelsen. Beslutet om Jesus fattades 19.06.325. Nej-rösterna kom från två biskopar i Nordafrika (Secundus av Ptolemais, Libyen; Theonas av Marmarica, Libyen), från prästen och föreståndaren för kateketiska skolan i Alexandria Arius (250-336) samt från diakonen Euzoios. Alla exkommunicerades även så biskoparna Eusebios av Nikomedia, Maris av Chalkedon och Theogonis av Nikaia som undertecknade men hyste sympati för den judisk-

trelaterade teologin. Ja-rösterna innebar i praktiken att följa kejsarens vilja som omfattade den av Antiochinska skolan (mindre åsiktspartiet) hävdade åsikten att Jesus är Gud trots att man allmänt ansåg att Alexandrinska skolan (större åsiktspartiet) var mest adekvat gentemot den historiske Jesus. Kejsarens målsättning med konciliet var att förhindra fortsatta stridigheter som kunde äventyra Romerska rikets enhet. År 328 insåg Konstantin att det var Alexandrinska skolan som trosmässigt var i majoritet vilket förklarar att han senare lät sig döpas av Eusebios av Nikomedia. Beslutet att Jesus är Gud anser judendomen (2 Mos 6:4) och islam (Qur'an 4:171) vara i strid med Guds suveränitet.

Beslutet om Den helige Ande fattades med 1 rösts majoritet. Följande ur New Catholic Encyclopedia, Vol. XIV, New York 1967 sid. 299 är värt att citera [övers.]: "Formuleringen 'en Gud i tre personer' blev inte enhälligt erkänd och förvisso inte helt upptagen i kristet liv och kristen förkunnelse förrän mot slutet av 300-talet. Men det är just denna formulering som har det främsta anspråket på begreppet treenighetsdogmen. Bland de apostoliska fäderna fanns det inte ens den minsta antydning till en sådan tankegång eller uppfattning." Matt 28:19 (16-20) måste i konsekvens med detta vara en interpolation.

(7) hebr. mash'iach (messias) har flera betydelser. Ordet är en substantivering av verbet mashach vars grundbetydelse är måla, stryka [på] (Jer. 22:14). Sköldar smordes med olja för att hålla dem blanka (Jes 21:5, 2 Sam 1:21). Vid skönhetsbehandling smorde damerna sig med dyrbar olja (Amos 6:6, Ester 2:12). Ordet användes i religiöst sammanhang som symbol för välsignelse (1 Mos 28; 2 Mos 30:25-29, 40:9-11; 3 Mos 8:11). Mose smorde sin bror Aaron när denne invigdes till prästerlig tjänst (2 Mos 28:41, 30:30; 3 Mos 8:12). Översteprästen och prästen invigdes på samma sätt till sitt ämbete. En överstepräst el. en profet invigde kungen medelst oljesmörjelse. Efter den babyloniska fångenskapen (597-538 fvt) blev längtan efter en person som kunde återupprätta Eretz Israel så stark att mash'iach får en vidgad betydelse: [karismatisk] fredsagator, fredsbyggare, förkunnare av ett Gudsrikedestillstånd eller en Gudsrikedestidsålder, kung (Jes 9:6). Många personer med denna karisma kallas nu mash'iach. Den grek. övers. khristos (= den smorde) avser

Forts sid 6

Påskan

forts. från sid 3

med den så kallade seder-måltiden, där de olika rätterna har symbolisk betydelse, och där den yngste sonen ställer frågor om påskan som fadern besvarar.

Påsknatten

Natten mellan påskafton och påskdagen. Traditionellt firas då en påsknattsmässa eller vigilia till minnet av uttåget ur Egypten och Kristi Uppståndelse. Påsknatten var i den tidiga kyrkan dopets rätta plats, och den föregående fastan var dopförberedelsens tid.

Påskdagen

Vid kyrkomötet i Nicaea år 325 fast ställdes när påskdagen infaller. Regeln är att påskdagen firas den första söndagen efter den första fullmånen efter den 20 mars.

Påskdagen firas i kristen tradition till minne av Jesu uppståndelse och infaller på söndagen i påskhelgen.

Påskdagen firas enligt olika tideräkningar i de västliga och de östliga kyrkorna. För de västliga kyrkorna infaller påskdagen den första söndagen efter första fullmånen efter vårdagjämningen, enligt gregorianska kalendern. De östliga kyrkorna firar emellertid påsk enligt den julianska kalenderns tideräkning, varför datumen sällan sammanfaller.

Traditionellt talar världens kyrkliga ledare till de kristna församlingarna på påskdagen.

Annandag Påsk

Forts sid 8

Vilken religion har . . .

forts. från sid 5

endast kung.

Ref. Rabow, Jerry, 50 Messiahs, Jerusalem & New York 2003.

Matteusevangeliet vänder sig till judar och vill övertyga att Jesus är den i Tanakh profeterade messias. Därför har dess förlaga Markusevangeliet kompletterats med ett antal inslag som ska bekräfta detta. Idén att Jesus är uppfyllelsen av profetiorna introducerades under 200-talet av bl. a. teologen Origenes (184-253). Detta vittnar om sentida interpolation i Matteusevangeliet. Luk 4:14-20 hänförs ibland till denna kategori. Det är dock osannolikt eftersom texten Jesus läser utgörs av haftarah för sabbaten före Rosh Hashana (Nyårsfesten). Haftarah (hebr. = sammanfattning) betecknar den läsning ur Neviim (= Profeterna) som föregår läsningen ur Torah (= Moseböckerna) i synagogans liturgi. Ref. Plaut, W. Gunther (ed.), The Torah. A Modern Commentary, New York 2005 sid. 1382. Traditionen lever vidare i den kyrkliga gudstjänstordningen: epistel följd av evangelium.

(8) Lästips: Kimball, Charles, När religionen blir ond, Stockholm 2004.

(9) TV1 26.09.2009.

(10) Liturgik är det vetenskapliga studiet av den kyrkliga gudstjänsten och visar att de västerländska liturgierna till form och innehåll är mer grekiska än bibliska.

Lästips: Ingvar, David H., Hjärnans futurum. Celebrala essäer om med-

vetande, minne, språk, musik, humor, vilja, drömmar, känslor och koma, Stockholm 2001; Solms, Mark & Turnbull, Oliver, Hjärnan och den inre världen. En introduktion till psykoanalysens neurovetenskapliga grunder, Stockholm 2005. Väsentliga begrepp är förklarade i Persson, Bertil & Ödman, Maj, Bli vän med orden. Liten hjälprepa från A till Ö om läs- och skrivsvårigheter, Stockholm 1997.

(11) Bibel 2000 har inga entusiastiska vänner inom de judiska och orientalska kristna församlingarna därför att översättningen är inadekvat gentemot ursprungsspråken hebreiska och arameiska. Jag rekommenderar De fem Moseböckerna med Haftarot (valda texter ur de profetiska böckerna) samt De fem Megilot, Höga Visan, Rut, Klagovisorna, Predikaren, Ester, Stockholm 1984, utg. av Stockholms Judiska Församling med förord av Överrabbin Morton H. Narrowe, samt - i brist på något hittills på svenska - Lamsa, George M., Holy Bible. From Ancient Eastern Manuscripts, Philadelphia 1968, dvs P'shitta, Bibeln på arameiska. Ett "smakprov" på övers. från arameiska utgör Lamsa, George M. & Persson, Bertil & Said, Yousef, Från Jesu eget språk. Markusevangeliet från den gamla arameiska Peshittabibeln, Vällingby 1975.

(12) Avsiktligt väljs ordet Frälsare. Begreppet Försonare är ickejudaiskt och har upptagits från den grekiska mytologin. Se närslutna översikt Två idéhistoriska attityder till Jesus.

Forts. i nästa nummer

Sommar i S:t Uriel med Zen-meditation

S:t Uriel i Härjedalen inbjuder till:

Sesshin i 3 dagar 27/7-29/7

Sesshin, i 4 dagar 3/8-6/8

Med början kvällen innan och avslutas morgonen efter.

Upplysningar och anmälan:
Evert Sundien tfn. 08-332006.

Mer info: www.kontemplation.se

Helgutflykt till Söderköping och Capella Ecumenica

lördag 22 augusti - söndag 23 augusti.

Varje år håller LKK en gudstjänst i kapellet på Västra Gärsholmen, en kopia av en medeltida församlingskyrka som byggdes på 50-talet av en eldsjäl med ekumeniska visioner på en liten ö i S:t Anna skärgård.

För att ge möjlighet till att träffas och umgås under mer avslappnade former träffas vi redan på lördagen med samling kl 12 på Vandrarhemmet Mangelgården i Söderköping. På söndag morgon åker vi med båt ut till Capella Ecumenica för att fira gudstjänst. Mer info i nästa Comminio.

Ytterligare upplysningar: Marianne Andersson-Söderström 011-16 10 81
Bp Sten-Bertil 070-536 65 37

Övernattning får var och en boka själv. Följande vandrarhem rekommenderas:
Mangelgårens STF Vandrarhem
Skönbergsgatan 48, 614 30 Söderköping. Telefon: 0121-102 13
E-post: 012110213@telia.com. Hemsida: www.svenskaturistforeningen.se
Se även: www.soderkoping.se

När politik blir målet för tron

Jag har under de senaste åren börjat inse något förskräckligt; många troende ser inte en närmare relation till Gud som målet för sin tro, utan målet för deras tro är politik.

Inom religionens värld lever vi kvar i någon slags 60-tals romantisk värld där allt handlar om politik. Visserligen är det så inom alla organisationer att ett visst mått av internpolitik alltid utvecklas, vi människor är ju trots allt zoon politicon (politiska djur) som Aristoteles uttryckte det. Kyrkan är inte förskonad från detta, inte ens mitt eget samfund.

Men det finns en värre form av politik som breder ut sig i Kyrkor och Samfund, en politik som vill göra rätt politisk uppfattning till definitionen av vad som är "rätt tro". Denna utveckling startade någon gång i början av förra seklet men började blomma ordentligt under slutet av 60-talet. I början var den mest inriktad på inomkyrkliga fenomen. Liturgi (gudstjänstliv), ecclesiologi (kyrkosyn) och teologi politiserades, men så när detta var klart (eller man trodde att det var klart) riktades blickarna på omvärlden, en omvärld som utvecklades i en annan riktning än man förväntat sig.

Istället för att utveckla tron och fördjupa relationen mellan Gud och de troende - det som är Kyrkans egentliga uppgift genom undervisning, själavård och utdelande av Sakramenten - och därigenom uppmuntra ett engagemang i samhället, började allt fler kyrkliga företrädare att direkt lägga sig i politiska frågor som inte ligger inom kyrkans sfär.

Denna politiska klåfingrighet hos kyrkliga ledare har skapat en kultur där frågan om tro inte längre handlar om den enskildes relation till Gud utan hur hon eller han röstar i politiska val!

Ofta handlar det om sakfrågor som får en allt annat överordnad roll.

Vilket parti som är bäst skickat att leda landet är irrelevant, deras inställning till abort och/eller rättigheter för homo-, bi- och transsexuella är det viktigaste (jag tar här två exempel som under de senaste åren kommit att bli de vanligaste). Den enskilde politikerns kompetens eller personliga egenskaper är oviktiga om han inte är abortmotståndare (eller

som de uttrycker det "För Livet" (Pro Life)) och med näbbar och klor kommer att förhindra homosexuella att få samma rättigheter och skyldigheter som "normala" människor. Ofta använder man sig av en mycket förenklad retorik där allt är svart eller vitt. Man är antingen "För Livet" eller som man anklagar motståndarna för att vara "För Döden". Ett annat exempel kan vara debatten om samkönade äktenskap; då uttrycker man det som att man vill "Värna familjen". Vi känner igen detta argument även från den Svenska debatten.

Retoriken i båda fallen är överförenklad, snedvriden och missvisande. Att tillerkänna homosexuella samma rättigheter och skyldigheter i samhället som heterosexuella innebär ju ingen inskränkning av rättigheter eller skyldigheter för de som redan åtnjuter dessa.

Exempel på hur kyrkliga företrädare och enskilda troende använder religionen som ett slagträ på den politiska arenan är otaliga, och blir fler och fler för varje dag som går.

Vi har biskopar som hotar att stänga kyrkliga sjukhus om rätten till abort lagfästs (Canada), vi har politiker som utestängs från nattvarden för att de röstar "fel" i frågor som kyrkliga företrädare definierat på det ena eller det andra sättet (USA). Vi har exempel där människor hotas, mobbas och blir utfrysade för att de lever tillsammans med den de älskar. Vi har exempel där lögnar och propaganda sprids av organisationer i andra länder och på andra kontinenter för att inskränka mänskliga rättigheter (Afrika). Ett exempel på det senare är den strafflagstiftning som håller på att införas i Uganda. Den skulle innebära långa fängelsestraff och till och med dödsstraff för "homosexuella handlingar". Lagförslaget är ivrigt påhejat av högerkristet kampanjarbete i USA. Vi har exempel där man försöker stoppa biståndsarbete eftersom en del i detta biståndsarbete kan innebära undervisning i barnbegränsning och utdelande av preventivmedel i områden med stor fattigdom och stora familjer.

Alla dessa exempel handlar om att en princip blir allt annat överordnad. Det

större perspektivet får stryka på foten. Politiserad religion tar överhanden över den gudomliga Lagen, Kärleken.

Jag kan inte och kommer aldrig att anse denna form av politiserad religion som acceptabel, genuin eller sann. Den är inte positiv till sin natur i bemärkelsen att den skapar förutsättningar för människor att ta emot Guds nådegåvor, den är snarare negativ eftersom den skapar motsättningar människor emellan, skuldbelägger enskilda människor, bygger barriärer i samhället och skapar hat. Detta är INTE en Trons väg, Gud är ju inte målet utan bara ett slagträ!

Jag står för en religion där perspektivet Gud - människa alltid är i centrum, oavsett vem människan är! Varje människa, syndare eller helgon (för att uttrycka sig raljant), är skapad av Gud och jag kan inte vare sig som enskild människa eller i egenskap av mitt ämbete ställa mig i vägen för relationen mellan Skaparen och Skapelsen.

Alla aborter är tragedier både ur ett andligt, personligt och samhällsligt perspektiv och varje abort är ett misslyckande från samhällets - vår - sida att tillgodose de behov som våra medmänniskor har. Att skuldbelägga en förälder som tvingats genomgå en abort eller att förbjuda någon att leva med den hon eller han älskar utan att detta inkräktar på någon annan är emellertid, som jag ser det inte en religiös plikt som vissa försöker att göra gällande utan ett religiöst brott!

De som företräder denna typ av politiserad religion utövar ett religiöst förtryck. Det skapar en kulturell miljö som är skadlig inte bara för samhället men också för de enskilda troende och för Kyrkan.

Krister Fast

LKK-pins

finns att köpa i din församling för 20:-

LIBERALA KATOLSKA KYRKAN

Biskopsämbetet: Regionalbiskop Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås,
tel 021-33 34 70, mob 070-536 65 37, e-post regionary@lkk.se
Biskop Evert Sundien, Hagagatan 37, 113 47 Stockholm, tel 08-33 20 06, mob 070-660 42 69,
e-post biskop.evert@lkk.se

STOCKHOLM

S:t Mikael och Alla Änglars Församling.
S:t Mikael Domkyrka, Flottbrovägen 5,
St Essingen, 112 64 Stockholm, tel 08-
656 26 65. e-post skt.mikael@lkk.se.

Pg 5 58 95-7.

Ansvarig församlingspräst:

Biskop Evert Sundien, Hagagatan 37,
113 47 Stockholm, tel 08-33 20 06, mob
070-660 42 69

GÖTEBORG

Kontaktperson: Mikael Hallgren, Sand-
bäcksgatan 2, 431 33 Mölndal,
tel 0730-366 861.

NORRKÖPING

S:t Franciskus kyrkogrupp.

c/o Marianne Andersson-Söderström
Hörngatan 16 A, 602 34 Norrköping
tel 011-16 10 81

VÄSTERÅS

Maria församling.

Ansvarig församlingspräst biskop Sten-
Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45
Västerås, tel 021-33 34 70.

Bankgiro 5604-2500

AVESTA

S:t Staffans kyrkogrupp.

Se Stockholm

UPPSALA

Maria församling.

Kontaktperson Gudrun Fleetwood, 018-
53 01 20, Pg 442 00 00-4.

LUND

S:t Rafaels Kyrkogrupp
c/o Stefan Brauer, Östen Undéns gata 5
227 62 Lund, 046-288 48 77

OTTERBÄCKEN

S:t Rafaels kyrkogrupp
c/o Carina Carlström, Amnevägen 34,
547 72 Otterbäcken, tel 0551-224 80

SAMFUNDET LIBERALA KATOLSKA KYRKAN I SVERIGE

Ordf. Nappe Holmström Björnhus,
Furustigen 3, 133 34 Saltsjöbaden, tel
08-717 26 99

Pg 216 28-3

LKK INTERNATIONELLT

The Liberal Catholic Church
27 Old Gloucester St
London WC1N 3XX

United Kingdom

e-mail: LCC@kingsgarden.org

Presiding bishop Maurice Warnon

Hemsida:

<http://kingsgarden.org/LCC>

Information om kyrkan och försam-
lingarnas verksamhet kan du få på
Internet:

www.lkk.se

Communio är organ för den svenska
grenen av Liberala Katolska Kyrkan
och utkommer med fyra nummer
per år. Prenumeration sker enklast
genom att sätta in 100 kronor på
postgiro 88 82 44-1, COMMUNIO.

Ansvarig utgivare:

Sten-Bertil Jakobson, tel 021-33 34 70.

Redaktion:

Krister Fast tel 08-724 83 28

Rose-Marie Johansson tel 018-55 01 91

Carina Carlström 0551-22 480

Redaktion och expedition:

Solrosgatan 16, 722 45 Västerås.

E-post: communio@lkk.se

Tryck: JUSTNU-tryck, Västerås.

ISSN 0345-2018.

*Tankefrihet och rätt att ge uttryck
för den är en fundamental princip i
LKK. Kyrkan själv är inte ansvarig
för gjorda påståenden eller uttryckta
uppfattningar i denna tidning, bara
när de är betecknade "officiellt".*

Sista manusdag för nr 2-2010 är den
29 maj 2010.

Aktuell LKK-litteratur

Liturgi 3:e upplagan.....135 kronor

Psalmbok.....55 kronor

LKK:s egna särpsalmer samt liturgiska psalmer och gradualer som ingår i kyrkans liturgi

Principförklaring och kort lärosammanfattning.....20 kronor

99 frågor och svar om Liberala Katolska Kyrkan50 kronor

Kristen Gnosis.....160 kronor

All försäljning sker mot förskotts betalning till COMMUNIO pg 88 82 44-1
portofritt! Upplysningar genom Rose-Marie Johansson, Täljstensvägen
11G, 752 40 Uppsala, tel. 018-550191.

Påsk

forts. från sid 6

Denna dag är inom kristendomen
dagen efter påskdagen och har som
ämne "Möte med den uppståndne". Det
var faktiskt hundratals människor som
mötte Jesus efter uppståndelsen.

Tidigare innehöll hela veckan efter
påsk icke-religiösa festligheter, vilket
under 1800-talet minskades ner till en
dag.

Har Du förnyat din prenumeration på Communio?

Tidningen kommer ut med 4 nr per år.

Prenumerera gör Du lättast genom att sätta in prenumerationsavgiften 100 kronor på postgiro 88 82 44-1

Läsare bosatta utanför Sverige kan endast erhålla Communio via e-post - gratis. Pren. communio@lkk.se

För medlemmar i nedanstående församlingar ingår Communio i medlemsavgiften:

S:t Mikael's församling

Maria församling i Västerås